

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агротехнологій

Кафедра виноградарства та плодовоовочівництва

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА

Методичні рекомендації

для виконання самостійної роботи здобувачами першого
(бакалаврського) рівня ОПП «Агрономія» спеціальності
201 «Агрономія» денної форми здобуття вищої освіти

МИКОЛАЇВ
2024

УДК 378.4(477)
У89

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету від 13.06.2024 р., протокол № 12.

Укладач:

А. В. Дробітько – д-р с.-г. наук, професор, декан факультету агротехнологій, професор кафедри виноградарства та плодовоовочівництва, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

Є. О. Домарацький – д-р с.-г. наук, професор, заступник директора з інноваційно-інвестиційної роботи, Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення;

В. В. Гамаюнова – д-р с.-г. наук, професор, професор кафедри землеробства геодезії та землеустрою, Миколаївський національний аграрний університет.

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальні положення організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.....	6
Форми самостійної роботи та контролю і перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання	8
Модуль I. Вища школа в Україні	10
Модуль II. Організація навчально-виховного процесу у вищій школі	14
Модуль III. Організація освітнього процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова робота здобувачів вищої освіти.....	18
Питання для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти	21
Список рекомендованої літератури	23

ВСТУП

Мета вивчення навчальної дисципліни «Університетська освіта» — підготувати студентів до навчання у вищому навчальному закладі відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації.

Завданням навчальної дисципліни є:

- сформуванню у студентів систему знань щодо сутності та соціального значення вищої освіти;
- означити сучасні напрями розвитку вищої школи в Україні;
- засвоєння студентами основних термінів та понять системи організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі України з урахуванням світових освітніх тенденцій;
- формування у студентів навичок самостійного й ефективного навчання у вищому навчальному закладі як основи професійної підготовки.

Предмет навчальної дисципліни «Університетська освіта» — це складові системи організації професійної підготовки фахівців з вищою освітою.

Навчальна програма дисципліни «Університетська освіта» є компонентною освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія».

Об'єм дисципліни складає 120 годин, в тому числі 30 – лекційних та 90 годин самостійних занять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Університетська освіта» студенти повинні знати:

- нормативно-законодавчі акти України у сфері вищої освіти;
- основні принципи функціонування системи вищої освіти в Україні;
- складові професійної підготовки фахівців напряму;
- загальні основи і принципи організації навчального процесу у вищій школі;
- особливості самоменеджменту ефективного навчання сучасного студента вищого навчального закладу;
- правила і норми охорони праці, безпеки життєдіяльності та поведінки студента у вищому навчальному закладі;
- систему інформаційного забезпечення навчального процесу;

- технологію розробки стратегічних і поточних планів навчальної діяльності закладу освіти; уміти:

- планувати, організовувати і аналізувати власну навчальну діяльність;

- використовувати найефективніші засоби самоорганізації навчання;

- самостійно працювати з різними джерелами інформації;

- організовувати та вести пошукову та науково-дослідну роботу.

Основна мета методичних рекомендацій – методичне забезпечення виконання студентами самостійної роботи протягом семестру.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Самостійна робота здобувача – це самостійна діяльність здобувача, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувач за завданнями та під методичним керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі.

Під час вивчення навчальної дисципліни виокремлюють такі види самостійної роботи здобувачів:

- ❖ слухання лекцій, виконання практичних робіт;
- ❖ підготовка до поточного, модульного контролю та заліку;
- ❖ підготовка рефератів, наукових повідомлень та слайд-презентацій;
- ❖ робота з літературою.

У процесі самостійної роботи залежно від її виду здобувачі можуть використовувати наступні методичні підходи.

Складання плану прочитаного. План – короткий, логічно побудований перелік запитань, який розкриває зміст прочитаного. Для того, щоб скласти план здобувач повинен виділити головні думки, встановити зв'язки, співвідношення між ними, чітко і коротко сформулювати висновки.

Складання тез. Тези (гр. *thesis* – положення, твердження) – положення, висловлені в книзі, доповіді, статті, виписані своїми словами і розміщені в логічній послідовності; коротко сформульовані положення (ідеї) доповіді, статті, лекції тощо.

Тези виражають сутність, але не наводять фактів і прикладів. Окремі тези можуть бути виписані у вигляді цитат. Вміло складені тези впливають одна з одною. Щоб не ускладнювати у майбутньому пошук за своїми записами потрібних місць у першоджерелі, корисно у контексті, при складанні плану тез давати посилання на сторінки оригіналу. Бажаним завершенням тез є власні висновки студента.

Конспектування – це стислий письмовий виклад прочитаного матеріалу, лекції, статті. Конспект містить приклади, доведення, аргументи, власні думки тощо. Наразі здобувачі звикають використовувати як конспект ксерокопії сторінок першоджерел. Такий підхід не сприяє глибокому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку критичного мислення, формуванню власної точки зору.

Тому рекомендовано студентам при використанні ксерокопій відводити широкі поля, на яких висловлювати своє відношення до опрацьованих матеріалів за допомогою коротких коментарів, знаків "?", "!", підкреслювань різним кольором тощо. Конспектування є процесом розумового переосмислення і письмової фіксації прочитаного тексту. Внаслідок конспектування з'являється запис, який допомагає його автору негайно чи через деякий час відтворити отриману раніше інформацію. До конспектування слід приступати лише після загального ознайомлення зі змістом першоджерела, засвоєння зв'язку між основними думками, положеннями, головною ідеєю твору.

Анотація (лат. *annotatio* – зауваження, примітка) – коротка (10-20 рядків) узагальнююча характеристика книги або статті, що може містити їх короткий зміст та оцінку і слугує для орієнтування в пошуках потрібного матеріалу. Анотації складаються за наступною формою: прізвище та ініціали автора; назва наукової праці, вид роботи (стаття, рукопис, монографія, підручник, дисертація тощо), місто, рік, видавництво, обсяг у сторінках, основні ідеї, результати та висновки друкованої праці.

Цитата (лат. *cito* - наводжу) дослівно відтворений фрагмент першоджерела з указівкою на автора, повну назву його роботи, місце, рік видання і сторінку. Цитування використовують для підтвердження власної думки.

Рецензія (лат. *recensio* - огляд, обстеження) – коротка критична оцінка наукової доповіді, статті, реферату, наукової роботи, лекції. У рецензії здійснюється аналіз позитивних сторін і недоліків прочитаного, пропонуються аргументовані рекомендації щодо можливого удосконалення змісту чи форми подання. Рецензію слід підкріплювати науково обґрунтованими доказами, фактами, поясненнями.

Аналіз тексту і визначення його ключових слів – цінна форма самостійної роботи з книгою, яка вчить аналізу і критичному осмисленню прочитаного. Головним (ключовим) називають слово або стійке словосполучення з тексту, яке з погляду інформаційного пошуку несе смислове навантаження. Сукупність головних слів повинна відображати поза контекстом основний зміст наукової праці. Ключові слова подають у називному відмінку. Вони можуть складати основу професійного термінологічного словника, ведення якого бажане для студента з метою оволодіння науковою термінологією.

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КОНТРОЛЮ І ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОBOB'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

На самостійне обов'язкове опрацювання завдань з навчальної дисципліни «Університетська освіта» виділено 90 годин, в тому числі: 30 годин – по I-му модулю, 30 годин – по II-му модулю і 30 години – по III-му модулю.

Здобувачам пропонуються такі форми самостійної роботи:

- 1) реферат;
- 2) доповідь з мультимедійною презентацією;
- 3) огляд сучасних джерел літератури (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл тематики та часу самостійного обов'язкового опрацювання

№ п/п	Тема	Кількість годин	Форма самостійної роботи	Форма контролю і перевірки	Кількість балів
<i>Модуль 1 Вища школа в Україні</i>					
1	Система вищої освіти в Україні	8	реферат	захист реферату	3-5
2	Вищі навчальні заклади України	8			
3	Реформування вищої освіти України згідно з вимогами Болонського процесу	7			
4	Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою	7			
<i>Модуль 2 Організація навчально-виховного процесу у вищій школі</i>					
5	Сутність навчання у вищій школі	6	мульти-медійна презентація	доповідь з мультимедійною презентацією	3-5
6	Форми, види і методи навчання та контролю у вищій школі.	6			

7	Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих навчальних закладах	6			
8	Самоменеджмент навчання студентів у вищій школі	6			
9	Студент як учасник навчально-виховного процесу	6			
Модуль 3 Організація освітнього процесу, самостійної роботи і відпочинку здобувачів вищої освіти. Громадська і наукова робота здобувачів вищої освіти					
10	Структура аграрного вищого навчального закладу. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти. Технічні засоби навчання.	8			
11	Самоврядування здобувачів вищої освіти.	8			
12	Науково-дослідна робота: суть науки, науково-технічний прогрес і науково-технічна революція у землеробській галузі, значення і можливості участі здобувачів вищої освіти у науково-дослідній роботі, видатні і знані вчені-випускники аграрного вищого навчального закладу.	7	Огляд сучасних джерел літератури	Доповідь за оглядом сучасних джерел літератури	3-5
13	Раціональний відпочинок - запорука високопродуктивного навчання.	7			
	Усього	90	-	-	9-15

МОДУЛЬ І. ВИЩА ШКОЛА В УКРАЇНІ

Форма самостійної роботи: реферат.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдань самостійної роботи оцінюється у 3-5 балів залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми рефератів

1. Соціально-історичні етапи розвитку вищої освіти в Україні.
2. Університетська освіта в Україні.
3. Нормативно-законодавча база освіти в Україні.
4. Структура освіти в Україні.
5. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні освіти.
6. Мета, принципи та завдання вищої освіти в Україні.

Правила підготовки, написання та захисту реферату

Реферування (від лат. *refero* - повідомляю) – це письмовий огляд наукових та інших джерел з обраної теми або стислий виклад у письмовому вигляді змісту наукової праці.

У рефераті необхідно не лише висвітлити необхідну наукову інформацію, а й продемонструвати своє відношення до неї. Реферат має засвідчити ерудицію дослідника, його вміння самостійно аналізувати, класифікувати та узагальнювати. Реферат може містити аналіз і критику відповідних теорій, тобто реферат – це самостійна творча робота студента, що засвідчує його знання з певної теми, розуміння основних підходів до вирішення конкретної проблеми, а також відображає власні погляди майбутнього фахівця та демонструє його вміння аналізувати і осмислювати явища і процеси на основі теоретичних знань.

Етапи підготовки реферату:

1. Вибір теми.
2. Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
3. Складання плану.
4. Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.

5. Добір практичного та статистичного матеріалу.
6. Опрацювання зібраного матеріалу.
7. Безпосереднє написання тексту реферату.
8. Формулювання висновків.
9. Оформлення реферату і списку джерел інформації.
10. Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
11. Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
12. Захист реферату під час практичного заняття.

Орієнтовна структура реферату:

Титульна сторінка.

План.

Вступ.

Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів. Висновки.

Список використаних джерел.

Додатки (за необхідністю).

У **вступі** обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В **основній частині** здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Потім здійснюється поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У **висновках** надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До **списку використаних джерел** включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації останніх 5-10 років, Інтернет-ресурси і роботи останнього року. Позитивним слід вважати звернення студента до публікацій науковців вищого навчального

закладу і провідної кафедри. Список використаних джерел оформляється відповідно до існуючих стандартів бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015).

У додатках за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Зміст реферату повинен відповідати темі, зазначеній у заголовку. Обсяг реферату становить від 10 до 15 стандартних аркушів формату А4. Кількість опрацьованої літератури (в залежності від теми реферату) може складати від 7 до 20 назв.

Посилання на джерела та літературу вміщуються у кінці речення в квадратних дужках, перед крапкою – [2, С. 3-5]. Перша цифра вказує на номер джерела із списку літератури, далі через кому вказуються сторінки, на які в даному джерелі посилається студент. Список використаних джерел та літератури повинен бути побудований за абеткою або за порядком появи посилань у тексті.

Оформлення реферату:

а) 1-й аркуш – титульний;

2-й аркуш – зміст реферату з обов'язковим зазначенням діапазону сторінок (наприклад:

Вступ с. XX-XX;

Розділ I. Назва розділу..... с. XX-XX;

(якщо є підрозділи, вони нумеруються 1.1, 1.2.... назва підрозділу);

Розділ II с. XX-XX;

Висновки с. XX-XX;

Список використаних джерел та літератури..... с. XX-XX;

Додатки.....с. XX-XX;

(кожний додаток нумерується: Додаток 1, Додаток 2 і т.д.; текст додатку чи ілюстрація повинні мати вихідні дані);

в) нумерація сторінок починається з другого аркушу (на титульному листі цифра 1 не ставиться);

г) після викладу основного тексту розміщується список джерел та використаної літератури;

д) додатки розміщуються після списку літератури.

Друкувати реферат слід на комп'ютері, шрифтом Times New Roman, кегль 14, поля: зверху і знизу – 2 см, зліва – 3 см, справа – 1,5 см, інтервал – 1,5.

Критерії оцінювання реферату:

1. Відповідність змісту темі реферату.
2. Глибина і повнота розкриття теми.
3. Логіка викладення матеріалу.
4. Термінологічна чіткість.
5. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
6. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
7. Правильне оформлення реферату і списку використаних джерел.
8. Уміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу.
9. Якість презентації результатів реферативного дослідження.

МОДУЛЬ II. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Форма самостійної роботи: мультимедійна презентація.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдання самостійної роботи за модулем II оцінюється у 3-5 балів залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми мультимедійних презентацій

1. Нормативні та вибіркові навчальні дисципліни, порядок їх запровадження.
2. Фінансово-економічні відносини в системі вищої освіти.
3. Роль бібліотек в навчально-виховному процесі. Фонди бібліотек та методи їх систематизації.
4. Типи вищих навчальних закладів в Україні.

ПРАВИЛА ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Мультимедійна презентація – інструмент, що дозволяє передавати інформацію у візуалізованому, схематичному вигляді, що підвищує її цінність.

Відповідно до призначення презентації можна виокремити:

❖ Презентації для підтримки виступу на певному заході, науковій конференції, науково-практичному семінарі. Такі презентації мають бути корпоративними, містити візуалізовані матеріали та мінімум тексту (текстова інформація озвучується доповідачем).

❖ Навчальні презентації для проведення заняття. Такі презентації мають мати сценарій і структуру відповідно до запланованого заняття для повної реалізації освітніх цілей. Бути інтерактивними, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією, мультимедійними.

Загальні вимоги

1. Наявність титульного слайду, створеного на основі шаблону.
2. Наявність окремих слайдів для переходу до певного розділу виступу.
3. Дотримання єдиного стилю оформлення усіх слайдів.
4. Дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках і т.д.).
5. Перелік використаних джерел (на останньому слайді).

Вимоги до дизайну

1. Використання корпоративних шаблонів, стилів оформлення із зазначенням теми виступу, ПБ доповідача, посади.
2. Наявність на всіх слайдах логотипу Університету Грінченка.
3. Використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту).
4. При виборі кольору тексту та заливки діаграм дотримуватись правила 3-х кольорів – використовувати три основні кольори та їх відтінки.
5. Уникати зміни фону слайдів (у виключних випадках, використовувати комфортні тони).

6. Фон має бути елементом заднього (другого) плану (виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, а не затуляти її).

Вимоги до вмісту слайдів

1. На слайді бажано подавати: одне ключове поняття; 7-8 рядків тексту; одну діаграму з аналітичним коментарем; одну схему SmartArt.

2. Зміст презентації має відповідати дидактичним цілям та завданням.

3. Розташування інформації на слайді – переважно горизонтальне, зверху вниз по головній діагоналі; найбільш важлива інформація має розташовуватися в центрі екрану; якщо на слайді картинка – напис розміщується під нею.

Вимоги до тексту

1. Стислість і лаконічність викладу, максимальна інформативність тексту.

2. Для подання текстового матеріалу використовувати шрифт з розміром – 20 пт, мінімально і лише у виключних випадках – 14 пт.

3. Використовувати шрифти без зарубок і не більше 1-2-х варіантів шрифтів.

4. Довжина рядка не більше 36 знаків.

5. Відстань між рядками рекомендована усередині абзацу 1,5, а між абзаців – 2 інтервали.

6. Форматувати текст по ширині, не допускати «рваних» країв тексту.

7. Підкреслення використовується лише в гіперпосиланнях.

Вимоги до візуального і анімаційного ряду

1. Матеріал має бути переважно структурований у схемах та організаційних діаграмах.

2. Матеріал за потреби підкріплювати доречними графічними зображеннями та відео-фрагментами.

3. Цифрові дані краще представляти у вигляді таблиць та діаграм, витриманих у стриманих кольорах.

4. Давати посилання на мультимедійний зміст і хмарні дані через функцію гіперпосилання.

5. Якість зображення (контраст зображення по відношенню до фону; відсутність «зайвих» деталей на фотографії або картинці, яскравість і контрастність зображення).

6. Якість музичного ряду (ненав'язливість музики, відсутність сторонніх шумів).

7. Ефекти анімації застосовувати для акцентування уваги на визначених моментах, поетапного виведення вмісту слайду на екран, для демонстрації руху або послідовності дій.

Критерії оцінювання мультимедійної презентації:

1. Відповідність змісту презентації обраній темі.
2. Глибина і повнота розкриття теми.
3. Логіка викладення матеріалу.
4. Термінологічна чіткість.
5. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
6. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
7. Якість презентації.

МОДУЛЬ III. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ І ВІДПОЧИНКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ. ГРОМАДСЬКА І НАУКОВА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми самостійної роботи: огляд сучасних джерел літератури.

За рейтинговою системою оцінювання виконання завдання самостійної роботи за модулем III оцінюється у 3-5 балів залежно від рівня підготовки завдання та його захисту.

Теми огляду сучасних джерел літератури

1. Болонський процес: хронологія подій та їх наслідки для освіти.
2. Структура вищої освіти в Україні.
3. Стандарти вищої освіти в Україні.
4. Розвиток вищої освіти в розвинених країнах ринкової економіки
5. Дистанційна освіта та її організація в ВНЗ.
6. Поняття про агрономію і її зв'язок з іншими науками.

ПРАВИЛА ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ОГЛЯДУ СУЧАСНИХ ДЖЕРЕЛ ЛІТЕРАТУРИ

Структура огляду сучасних джерел літератури

1. Вступ.
2. Основна частина.
3. Підсумкова частина.

У огляді сучасних джерел літератури мають бути проаналізовані напрацювання вчених з усього світу у кількості **не менше 15**. На основі аналізу сучасних статей із англomовних журналів має бути доведена актуальність теми у світі, визначені питання, які потребують вирішення. Зазвичай відсоток українських статей у списку літератури не повинен перевищувати частку українських розробок за тематикою огляду відносно світових.

Не бажано використовувати інтернет-публікації, окрім наукових (джерела мають бути доступними), тези доповідей, звіти, автореферати та дисертації. Не можна посилатися на національні стандарти, технічні умови, підручники, навчальні посібники та іншу ненаукову літературу.

Посилання в тексті подавати тільки у квадратних дужках, наприклад [1], [1, 6]. Посилання на конкретні сторінки наводити після номера джерела, потім через кому сторінку (маленьке с.), далі її номер (наприклад: [1, с. 5]). Якщо далі йде інше джерело, то ставити його номер через крапку з комою в тих самих дужках (наприклад: [1, с. 5; 4, с. 8]).

Посилання на патенти доцільно робити у тексті огляду, вказавши лише номер та назву патенту, не зазначаючи у списку джерел.

Список використаних джерел, що приводиться наприкінці огляду, повинен бути оформлений відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 або згідно з вимогами АРА (American Psychological Association).

Перелік посилань наводять з індексами **DOI**, наведеними на сайті <http://www.crossref.org>

Номер у списку літератури має відповідати лише одному джерелу.

Сервіс Sciencehunter надає можливість автоматичного оформлення бібліографії за стандартами

- ДСТУ 8302:2015 (дійсний стандарт в Україні)
- APA (5)
- MLA (7)
- ISO 690
- Chicago (16)
- Harvard 3.0.2

Сервіс надає можливість завантажувати записи на Ваш комп'ютер в редакторі Microsoft Word та використовувати автоматичну транслітерацію записів з російської (ISO 9 (ГОСТ 7.79—2000) система Б) та української (Національний стандарт) мов на англійську.

Специфіка усного виступу-захисту огляду сучасних джерел літератури

1. Потрібно звертати увагу на основну ідею, найбільш важливі результати досліджень щодо теми, яка розглядається.

2. У виступі повинні бути коментарі до ілюстративного матеріалу, а не його повторення.

3. Виступ не можна перевантажувати деталями.

4. Основну увагу потрібно зосереджувати на головному і цікавому, новому та практичному застосуванні сучасних методів біотехнології в рослинництві.

Критерії оцінювання огляду сучасних джерел літератури:

1. Логіка викладення матеріалу.

2. Термінологічна чіткість.

3. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.

4. Власне бачення проблеми автором.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перелік питань для підсумкового контролю знань

1. Що таке університет?
2. Коли і де починається історія університетської освіти?
3. В якому році в Україні було створено перший навчальний заклад?
4. Як Ви розумієте місію університету?
5. Які Ви знаєте основні нормативно-правові акти, які регламентують механізм управління університетською освітою?
6. В якому році був затверджений Закон України «Про вищу освіту України»?
7. Які кращі державні університети готують українську еліту?
8. В чому полягає провідна роль державних університетів в підготовці висококваліфікованих фахівців?
9. Що таке освіта?
10. В чому полягає національний характер освіти?
11. Яким чином в Україні забезпечується безперервність освіти і який механізм її забезпечення?
12. Які функції та задачі виконує Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України в сучасних умовах?
13. Що таке Болонський процес?
14. В чому полягає суть процесу інтеграції України в європейський простір?
15. В якому році та де була підписана Болонська декларація щодо створення єдиного Європейського простору освіти?
16. Що Ви знаєте про Болонську конвенцію, яка була підписана в м. Болонья 19 червня 1999 року?
17. Які Ви знаєте офіційні документи Міністерства освіти і науки України, які регламентують впровадження Болонської системи в освітянський простір України?
18. Що таке кредитно-модульна система організації навчального процесу?
19. Які освітньо-кваліфікаційні рівні введені в систему вищої освіти України у зв'язку з впровадженням Болонської системи?
20. Що таке євроінтеграція?

21. В чому полягає сутність Європейської кредитно-трансфертної системи (ECTS)?
22. По якій шкалі оцінюються знання студентів в умовах Болонського процесу?
23. Що таке кредит?
24. Що Ви розумієте під фундаменталізацію та індивідуалізацією підготовки фахівців з вищою освітою? В чому вони проявляються в університетській сфері?
25. Які Ви знаєте основні тенденції розвитку світової вищої освіти на сучасному етапі?
26. На Вашу думку чому буде сприяти інтеграція України в світовий (європейський) освітній простір?
27. Що таке університет? Яка основна мета його функціонування в суспільстві, державі?
28. Яка структура університету, в якому Ви навчаєтесь?
29. Які функції притаманні ректорові університету?
30. Яка структура управління в університеті, в якому Ви навчаєтесь?
31. На якому факультеті Ви навчаєтесь, яка його структура?
32. Що таке факультет?
33. Деканати: їх роль в організації і проведенні навчального процесу на факультеті.
34. Чим відрізняється випускаюча кафедра від обслуговуючої навчальний процес?
35. Хто є учасниками організації навчального процесу в університеті?
36. Підсумковий модульний контроль: його мета, призначення і механізм реалізації.
37. Що таке графік навчального процесу?
38. Що таке лекція, семінар, самостійна робота студента (СРС)?
39. Як Ви тлумачите «професійну підготовку майбутніх фахівців зі спеціальності —Агрономія» ?
40. Що передбачає науково-дослідна робота студентів?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід : монографія. Ніжин : ПП Лисенко, 2019. 408 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Debych_M_2-12-2019_monogr_disert.pdf.
2. Долиняк Ю. О., Павліха Н. В., Цимбалюк І. О. Ринок освітніх послуг в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз і напрями розвитку : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 232 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21862/1/dolyniak_pavliha_cymbaliuk.pdf
3. Дорогань-Писаренко Л., Безкровний О., Лега О., Песцова-Світалка О. Університетська освіта : навчальний посібник. Полтава : ПДАА, 2020. 142 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0e6720a3-b02f-4d1d-86df-ead9f122049c/content>
4. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Харків : Стильна типографія, 2019. 267 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4841/1/19_Pedahohyka%20vyshchoyi%20shkoly_NP.pdf.
5. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О. І. Федоренко та ін. ; за ред. О. І. Федоренко. Харків : ФОРМ БРОВІН О.В., 2020. 240 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4e1d91e7-e582-4715-87c4-846d11702b07/content>.
6. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4841/1/19_Pedahohyka%20vyshchoyi%20shkoly_NP.pdf.
7. Стинська В. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 137 с. URL: <http://surl.li/uohoe>.
8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки / Міністерство освіти України. Київ, 2020. 71 с. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

9. Шевченко Л. С. Університетська освіта: економічні пріоритети та управління розвитком : монографія. Харків : Право, 2016. 188 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12374/1/Shevchenko_2016.pdf

10. Якість вищої освіти: теорія і практика : навчально-методичний посібник / А. Василюк та ін. ; за ред. А. Василюк, М. Дей. Київ : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с. URL: <http://surl.li/uohmw>.

Допоміжна література

1. Акредитація освітніх програм (за матеріалами проекту QUAERE) : методичний посібник / В. А. Бугров, А. П. Гожик, Д. В. Щеглюк та ін.; за ред. Л.В. Губерського. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2018. 74 с. URL: <http://surl.li/uokeo>.

2. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с. URL: <http://surl.li/uojyj>.

3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи : підручник / КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstreams/dca98cbd-487b-43eb-86ef-d5c4634bf16c/download>.

4. Задорожна-Княгницька Л. В., Нетреба М. М., Бодик О. П. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2022. 309 с. URL: <https://ua.promonograph.org/index.php/ua/catalog/view/u1-2022/14/31>.

5. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 456 с.

6. Практикум з педагогіки / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Житомирський державний університет, 2017. 3-тє вид., доп. і перероб. 546 с. URL: <http://surl.li/uokaj>

7. Рейс Ф. Секрети успішного навчання : практичні поради для студентів. Львів : Свічадо, 2006. 256 с.

Законодавчо-нормативні акти

1. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII ; станом на 24 березня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

2. Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) : постанова Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65 ; станом на 29 серпня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/65-98-п#Text>.

3. Про вищу освіту : закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII ; станом на 28 травня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

4. Про затвердження Положення про державний вищий навчальний заклад : постанова Кабінету Міністрів України від 05 вересня 1996 р. № 1074 ; станом на 5 лютого 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-96-п#Text>.

Навчальне видання

Університетська освіта

Методичні рекомендації

Укладач: **Дробітько** Антоніна Вікторівна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 1,6.

Тираж 20 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.